

MŪSŲ LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. Gegužės - Maio 8 d.

SIO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS ŠV. JUOZAPO VYRU BROLIJA

Paminėjusi savo veikimo 29 metų sukaktį š. m. balandžio 12 d. iškilmingom Mišiom, procesija ir vienybės pietumis, Šv. Juozapo Vyru Brolija nutarė ją atžymėti ir lietuviškoje spaudoje — išleisti šį "Mūsų Lietuvos" numerį.

Tegyvuoja Šv. Juozapo Vyru Brolija dar ilgus metus ir tedirba nepavargdama ir toliau lietuviškai katalikišką darbą!

Nuoširdžiai dėkinga

M. L. Administracija

PLACIAJAME PASAULYJE

J.A.V.

Didelę audrą sukėlė Šiaurės Amerikos prezidento R. Niksono nutarimas pulti Kambožos valstybėje įsistipriusius Šiaurės Vietnamo komunistus iš tų įsistiprinimų komunistai vis užpildinėjo Pietų Vietnamo ir Amerikos kariuomenes, iš čia jie aprūpino ginklais vietkongiečius su kilėlius prieš Pietų Vietnamo valdžią ir žmones Tų komunistų stiprybės lizdų nesunajkinus, Pietų Vietnamas ir amerikiečiai negalėjo įveikti sukilėlių, kurie vis pasitraukdavo į nekariaujančios Kambožos užuovėją. Todėl prezidentas Niksonas, pasitaręs su karo vadovybe ir kitais patarėjais, nutarė staiga užpulti ir sunaikinti komunistinės jėgos aruodus.

KODĖL KILO AUDRA?

Dėl tokio prezidento Niksono nutarimo labai išsižeidė Amerikos senato ir kongreso (seimo) nariai. Kalkurie jau reikalauja prezidentą patarti teisman ir išmesti iš prezidentūros (impeachment), nes jis, esą, pažeidęs Amerikos konstituciją. Pagal konstituciją prezidentas privalo atsiklausti senato ir kongreso ir gauti jų pritarimą, kai nori pasiųsti kariuomenę kovoti svetur; Prezidentas šį kartą neatsiklausė. Jo patarėjai sakė, jog negalėjęs atsiklausti, nes atsiklausus reikia laukti atsakymo. Prieš duodamas atsakymą prezidentui, senatas turi reikalą apsvarstyti. Tas paprastai ima daug laiko, ir tada negalima išlaikyti paslaptje, kas manoma daryti. Tada priešas pasinaudoja labiau įsistiprinti ir nebegalima jo užpulti iš netyčių. Kad užpultas pasisektų, turėjo būti nelauktas, staigus.

Ne tik senatas su kongresu labai susijaudinę. Dar labiau jaudinasi universitetų kairioji profesūra ir studentija. Jau įvyko didelės studentų riaušės daugelyje universitetų. Teko iššaukti kariuomenę maištams malšinti. Studentijos vadovybė skelbia visuotinį visų universitetų studentų streiką, kaip demonstraciją prieš amerikiečių įsiveržimą į Kambožą ir, aplamai, prieš Vietnamo karą. Demonstraci-

jose jau žuvo keturi studentai: du vaikinai ir dvi merginos. Tai dar labiau įaitrino studentiją, ir nežinia, kuo tas viskas baigsis.

KAIP SEKASI UŽPUOLIMAS?

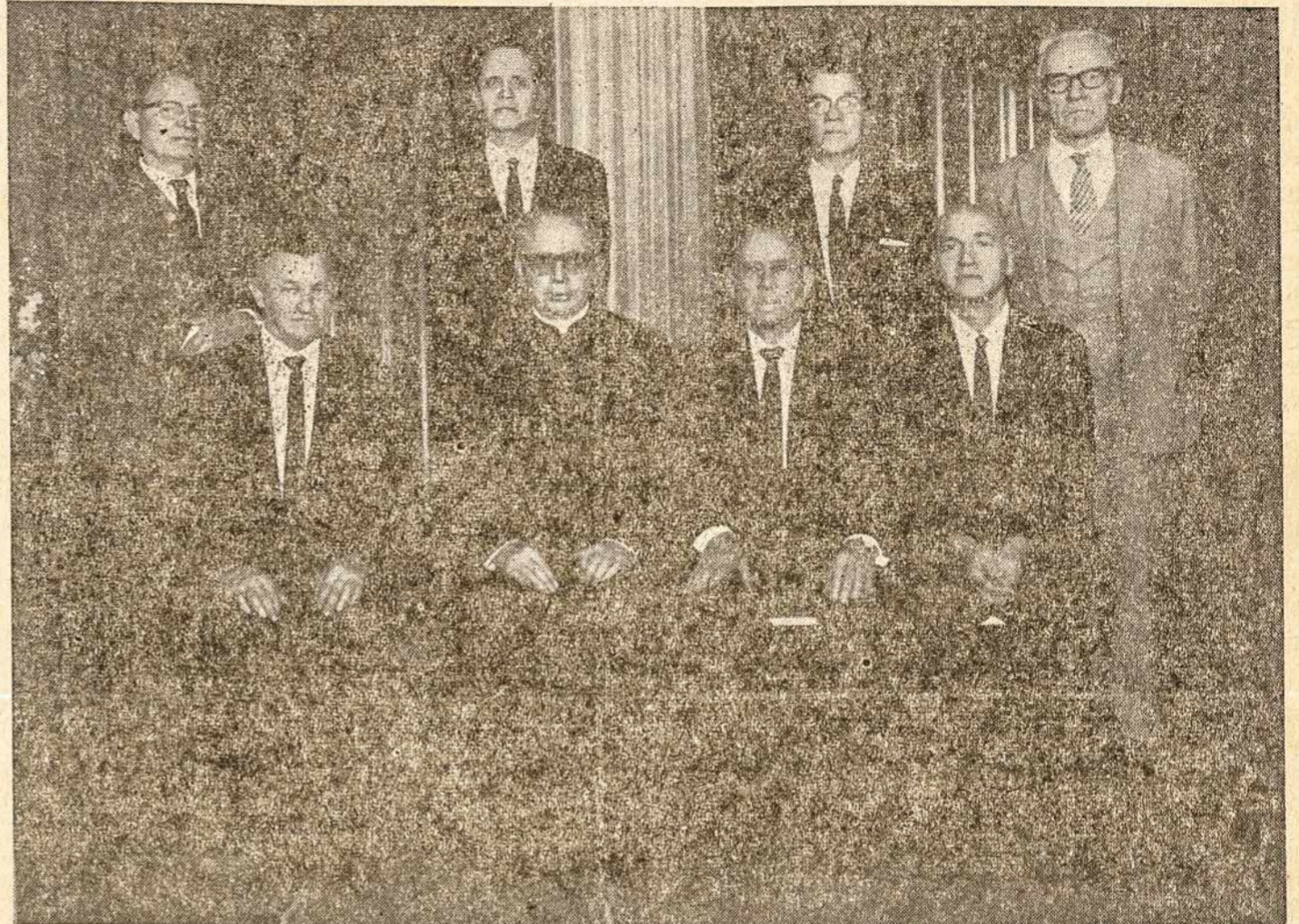
Iki šiol (5 gegužės) vietnamiečių ir amerikiečių kariuomenėms Kambožoje sekėsi labai gerai. Komunistai tik kur ne kur priešinosi. Užėmė jau keletą šimtų įsitvirtinimų, daug ginklų maisto. Šiuo metu ieško generalinio komunistų štabo slėptuvių. Jei tas netikėtai smūgis sunaikintų komunistų įsitvirtinimus Kambožoje ir juos iš tenai išvytų, tai Niksonas tikrai laimėtų, ir jo autoritetas pakiltų ne tik amerikiečių, bet ir viso laisvojo pasaulio akyse. Jei pralaimėtų, ar bent nieko geresnio nelaimėtų, tada, aišku, ne tik jo politiniai priešai, bet ir nemaža dabartinių jo draugų jį pasmerktų, ir pasitikėjimas Amerika, jos politika bei jėga gautų stiprų smūgį. Žodžiu keletas ateinančių savaičių yra nepaprastai svarbios visam laisvajam pasauliui.

SOV. RUSIJA

Rusijos komunistinė valdžia, aišku, tuojau griežtai pasmerkė Amerikos «invaziją» neutralios Kambožos. Kas kas, o jau Rusijos raudonieji carai turėtų gėdytis prie kaištauti Amerikai, jei nors sapne prisimintų, kaip jie dar neseniai įsiveržė Čekoslovakijon ir tikrai prieš tautos valią sumindė jos laisvą apsisprendimą. Bet, žinoma, komunistai laikosi Lenino moralės: «Visa, kas padeda komunizmui yra gera ir dora, o kas jam kenkia — negera ir nedora». Komunistams pulti kitus — gera ir dora. Puolamiesiems nekomunistams nujų gintis, ar kitus užpultus apginti yra negera ir nedoral!

IZRAELIS

Krašto apsaugos ministras Mošė Dayan viešai pasiūlė arabams visiškai karo veiksmų paliaubas, ir jų laikytis visuose frontuose, iki vienaip ar kitaip bus išspręsta žydų arabų byla prie derybų stalo.

NAUJOJI ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJOS VALDYBA. Iš dešinės kairėn: Jonas Baltadonis, sekretorius; Juozas Baužys, pirmininkas; D. Gerb. Prel. Pijus Ragažinskas, Brolijos globėjas, Kazimieras Rimkevičius, išdėininkas.

Stovi: Iš dešinės: Kazys Musteikis, antrasis sekretorius; Ignas Verbieckas ir Petras Šimonis, revizijos komisija; Motiejus Tamaliūnas — ūkio reikalų vedėjas. Trūksta vicepirm. Jurgio Matelionio, rev. kom. nario Vinco Banio ir patarėjo Andriaus Stankūno.

Vyrų Brolija sveikina savo globėją
PRELATĄ PIJŲ RAGAŽINSKĄ
gimtadienio ir vardadienio proga, linkėdama stipresnės sveikatos ir Dievo palaimos parapijos ganytojo darbuose, ir dar daug metų su mumis darbuotis!

Likiminė Lietuviu Opera

ENTUZIASTINGAS SUSIŽAVĖJIMAS — OPERO BUDŽETAS — 40.000 DOL. — AMERIKIETIS KOLIGIJOS PREZIDENTAS TAI LAIKO AUKSTU LAIMĖJIMU

Su pavasar u Chicagoje atsiskleidė ir didysis mūsų meno žiedas — lietuviškas Verdi operos «Likimo galia» pastatymas. Šis laimėjimas galėjo būti pasiektas tik nuoširdžiu bendradarbiavimu mūsų solistų, muzikų, stipriojo operos choro, gausių mecenatų ir energingo organizacinio komiteto.

VISŲ JAV DŽIAUGSMAS

Čia jau nebe Chicago įvykis, o visų JAV laimėjimas, ir sava opera pasidžiaugti atvyksta lietuviai iš visų didžiųjų kolonijų. Operoje didžiojo kompozitoriaus meloaijas perteikti telkiasi stipriausios mūsų vokalinės jėgos, su galinčia simfonine instrumentalistų palyda. Muzikos garsai čia jungiasi su sumanus režisoriaus išlyginta vaidyba, dailininko išpuoštoje scenoje.

SOLISTAI IR CHORAS

Jau pirmame veiksmė primadona Dana Stankaitytė (Leonora) savo arija «kynė gausius aplodismentus. Jai pajėgus partneris (Don Alvaro) buvo Stasys Baras. Nauja jėga lietuvių operoje — vytautas Nakas sudomino savo balsu ir vaidyba, ypač realiai perteikdamas mirties sceną. Savo uždavinį pasigėtinai atliko ir G. Mažeikienė (Leonora tarnaitė).

Antras veiksmas stebino puičiu operos choro pastrodimu. Žavėjo stipriais balsais, rūpestingu pasiruošimu ir vaidyba.

RELIGINĖ NUOTAUKA

Juo toliau, tuo labiau operos slinktis pagavo dalyvius, Ramiai jaudinanti piligrimų giesmė, vienuolių giedomų

melodijų šventa rimtis, besipinanant su Leonoros skambaus, tyro balso malda, audino publiką, visa operos nuotaika giliai religinė.

vienuolių — operos vyrų choro giesmė audrino giliai susikaupime klausančią publiką. Veiksmui pasibaigus salė tiesiog ovacijas kelė.

ENTUZIASTINGI APLODISMENTAI

Operos slinktis vystėsi «eres cendo». Už savo arijas susilaukė gausių plojimų ir Stankaitytė, ir Baras, ir Vaznelis, ir Brazis, puikus buvo Baltrušaitis, o jau operos choro (karių ir merginų) karo daina, vadovaujant žaismingai «čigonei» Mastienei buvo patydeti entuziastingų aplodismentų. Visi jautė, kad čia yra didelis maestro V. Marijošiaus įnašas.

Lakios muzikos ir gabių solistų perteiktas paskutinio veiksmo gilus tragiškumas visiems paliko neišdildomą įspūdį ir uždangai nusileidus ilgai skambėjo plojimai,

150 ŽMONIŲ OPEROS IŠPILDYME

Šitoks sėkmingas operos pastatymas pareikalavo daug įtampos. Juk atmintina, kad čia į darnų vienetą turėjo įsijungti 88 choristai, 12 solistų, 30 orkestro muzikantų. Prisipaigo 4 pusl.

ČIKAGA

UZGESES ZIBURYS

Balandžio 19 dieną Cicero, Čikagoje, mirė prelatas Ignas Albavičius eidamas 80 metų amžiaus. Jis buvo gimęs Lietuvoje ir, baigęs mokslus Romoje, atvyko į JAV. Ten jis paskirtas paskirtas švento Jurgio lietuvių parapijos vikaro Čikagoje, po 4 metų Dievo Apvaizdos parapijos klebonu. Ten jis pastatė naują bažnyčią ir suorganizavo mokyklą. Po 20 metų paskiriamas šv. Antano parapijos klebonu Cicero, kur išdirbo iki 1966 metų — savo sunkios ligos ir senatvės įsigalėjimo. Čia vėl pastatė mokykloms patalpas, išmokėjo skolas, išplėtė katalikiškąsias organizacijas. Bet jis darbavosi ir už parapijos ribų. Visa energija jis dalyvavo lietuvių išei- vijos gyvenime, aplankydamas net Brazilijos, Urugvajaus ir Argentinos lietuvius. Jis yra pinigais parėmęs ir lietuvių Tėvų Jėzuitų veiklą. Buvo vienas iš steigėjų Lietuvių Katalikų Draugijų Federacijos ir ilgametis jos vadovas (nuo 1920 metų). Daug prisidėjo prie Amerikos Lietuvių Tarybos darbų. Prelatas Albavičius buvo vienas iš pagrindinių Amerikos Lietuvių Bendrojo Šalpos Fondo (Bal-

fo) steigėjų, tiek daug sušelpusio varge skurstančių tautiečių Europos pabėgėlių stovyklose, o vėliau visur, net tolimame Sibire ir Lietuvoje. Rūpinosi jis ir lietuviška spauda, menu bei kultūra. Tikrai užgėso vienas lietuviškojoje išėivijoje švietės žiburys.

UNESCO PROTESTAS DĖL LENINO

Vyriausias Lietuvos Išlaisvimo Komitetas balandžio 16 dieną pasirūpė protesto raštus Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui U-Thant'ui ir jų padaliniai kultūros ir švietimo reikalams, UNESCO:

«Mes kuo griežčiausiai protestuojame prieš jau žinomą UNESCO vaidmenį, ryšium su 100-mis V. I. Lenino gimimo metinėmis. Mes ypatingai pasisakome tiek prieš Lenino, kaip «HUMANISTO» ar taria mai žmonių labai veikusio apibūdinimą UNESCO leidiniuose bei aplinkraščiuose, tiek prieš UNESCO globą, skirtą simpoziumams, kurių tikslas, kaip paaiškėjo, ypatingai išskirti Leniną. Mūsų protestas remiasi labai tvirtais argumentais lietuvių tautos patirtimi bei kančiomis...» (toliau kalba apie Lenino įsakytus

Raudonosios Armijos užpuolimus Lietuvoje...) Baigia žodžiais: «Kokia baisia logika pasiremama UNESCO šian dien garbina žmogų kurio pagrindinis laimėjimas buvo sunaikinti vertybes, kuriomis pagrįsta Jungtinių Tautų Organizacija?!...»

PROTESTAVO IR LIETUVIAI,

Amerikos Krikščionių Bažnyčių Tarybos steigėjas dr. Carl McIntire suorganizavo didžiulę protesto eisena prieš komunizmą. Kelios dešimtys tūkstančių žmonių plaukė su patriotiniais įrašais plakatuose, dainomis, religinėmis giesmėmis ir vėliavomis, Vašingtono gatvėmis ligi G. Vašingtono paminklo tertum galinga upės srovė.

Jų plakatai išreiškė jų tikslus: «Komunizmas naikina laisvę!» «Sunaikinkime komunizmą!» «Už tikėjimo sugrąžinimą ir laisvą mokyklų pasirinkimą» ir t.t. Per garsiakalbius aidėjo ugningos kalbos, skelbiančios kovą prieš komunizmą, nurodant kaip Baltijos valstybės ir kitos šalys buvo komunistų pavergtos. Buvo matyti ir lietuvių trispalvė ir būrys lietuvių iš Baltimorės ir Vašingtono.

PAVERGTOJE LIETUVOJE NAUJA RELIGINĖ KNYGA LIETUVOJE

Tai gražiai Vilniuje išleisti «II Vatikano Susirinkimo nutarimai, konstitucijos, dekretai». Lietuvos TSR Ordinarų kolegijos leidinys Autorizavo vysk. dr. Juozas Matulaitis-Labukas, Redagavo kun. M. Petkevičius ir kun. Č. Kavačiauskas; 430 pusl. Tai viena

iš nedaugelio (nė 10) religinių knygų, galėjusių pasirodyti per 25 metus sovietų valdomoje Lietuvoje. Idomu bus žinoti, kiek plačiai ji galės pasiekti tikinčiuosius? Kitos ten atspausintos labai mažai te galėjo...

MIRÉ ŽYMUS AKTORIUS

JUOZAS SIPARIS. Jis buvo Lietuvoje laikomas vienu pirmaujančių artistų. Siparis buvo savo dvasia suaugęs su Nepriklausomos Lietuvos teatru ir buvo linkęs į charakteringus vaidmenis. Mirė jis 8. m. balandžio 5 d., eidamas 77 metus ir buvo palaidotas Vilniuje Antakalnio kapinėse.

GYVENTOJŲ SURAŠYMAS LIETUVOJE

Sausio 15 dieną Lietuvoje, kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje vyko gyventojų surašymas. Visa Lietuva tam tikslui buvo padalyta į 5,500 surašymo apylinkių. Surašymą vykdė net 11.000 asmenų. Surašymo metu buvo atsakyta taip pat daug kitų klausimų. Kai kurie gyventojai turėjo atsakyti net į 34 klausimus. Jais norėta sužinoti kiti dalykai, pavz., kiek gyventojų, moterų yra užimtų namų ūkyje, ar jos norėtų — ir kokiomis sąlygomis — dirbti «liaudies ūkyje» atseit, pramonėje ir kitur, kiek žmonių iš kaimų išvyko į miestus ir t.t.

Pagal turimus dar nepilnus duomenis dabar Lietuvoje yra 3.129.000 gyventojų. Gi 1959 metais jų buvo 2.711.000.

Taigi per 11 metų gyventojų skaičius pakilo 15 pro-

centų, Tai nedaug, nesiekia nė Sovietų Rusijos prieauglio vidurkio, kuris yra 16%.

Visoje Sovietų Rusijoje dabar esą 241 milijonas ir 747 tūkstančių gyventojų. Maskva jau turinti 7 milijonus gyventojų, Leningradas (Petrapilis) beveik 4 milijonus, Kijevas 1.632.000, o Minskas 907.000.

LENINO MINĖJIMAS

Kaip Sov. Lietuvos gyventojams buvo kalamos «Lenino idėjos» ir jo gyvenimo pavyzdys, liudija šie skaičiai: tik Švenčionių rajone (apskri- tyje) per 2 mėnesius buvo pa- rodyta per 70 filmų apie Leniną ar «tarybines» pergales.

Tačiau pagal «Eltos» gauna mas žinias aiškėja, kad Lenino mirties jubiliejaus minėjimas nesukėlė Lietuvos gyven- tojuose pakilusiu nuotaikų. Jie liko abejingi. Taip pat ir jaunimas. Juk štai, balandžio 2 d., Vilniškės «Tiesos» vie- nas skaitytojas dienraščiui ra- šė, jog «yra mokyklų, kur šventei ruošiasi tik mokytojai ir komjaunimo aktyvas. Dau- gelis mokinių į iškilmes atei- na tarsi svečiai».

DONELAIČIO ATVAIZDAS

Žymiojo Lietuvos poeto-epi- ko, parašiusio į daugel kalbų išverstą epą «Metai», neturi ma tikro atvaizdo. Pagal Vilniaus «Tiesą» (kovo 29) lietu- vių mokslininkų speciali ko- misija jau atstatė tikrą Done- laičio portretą. Mat, prieš 2 metus atrastame Donelaičio kape dar buvo jo kaukolė ir kiti palaikai. Pagal juos buvo galima atstatyti jo atvaizdą.

Partizanai Dzūkijoje

VLADAS RAMOJUS

(tėsinys)

Aplamai, nuo 1943 metų partizanuose pasirodė apšėiai šaunių ir drąsių jaunuolių, paliku- sių mokyklai ir išėjusių sunkių lišvės kovų tęsti.

KRAUJAS MIROSLAVO APYLINKĖSE

1948 metų balandžio 19 raudonosios armijos, NKVD ir sribų daliniai apsupo partizanų bunkerį Tolkūnų kaime, Miroslovo vls. Alytaus apskrityje. Bunkeris buvo įrengtas to kaimo ūki- ninko J. Biliaus lauke. Apsupti partizanai nepa- sidavė, o kovėsi iki mirties. Tik vienas jų, Vin- cas Dumbliauskas, gimęs 1926 metais, gyvas pa- puolė priešo rankas. Iš jo pasakojimų tardyto- jams sužinome eilę pavardžių tų vyrų, kurie at- idavė savo kraują ir gyvybę Miroslovo ir kitų Dzūkijos vietovių žemėje. Atskleidžiamas pavar- dės liudija, kad 30 tūkstančių laisvės kovoje žu- vusių partizanų nėra pasaka, kad kiekvienas jų turėjo savo gyvenimą, savo biografijas ir įsi- liepsnojusią partizanų kovą išėjo laisvės ilgesio vedami.

Iš V. Dumbliausko pažįstamų šie vyrai pa- guldė galvas kovose už Lietuvos laisvę:

Vinco brolis, Vaclovas Dumbliauskas, žuvęs 1947 metų žiemą Talokių kaime, Miroslovo vls.

Bronius Bieliauskas — «Tigras», buvęs Juo- zapavičiaus partizanų dalinio vadas.

Vladas Buzūnas — «Gintaras» 25 metų am- žiaus, Juozapavičiaus dalinio vadas po B. Bie-

liausko mirties. Jis žuvo Dažiūnų kaime, Miros- lavo valsčiuje, kautynėse su raudonąja armija

Stasys Petkus — «Pagys», Pranas Švedkaus- kas — «Bitinas» ir t.t. Visus išskaičiuoti imtų daug vietos.

O ŠT I IR ATSIŽYMĖJUSIŲ IŠDAVIKŲ PAVARDĖS

Kovoje prieš Miroslovo partizanus žuvo ir visa eilė komunistų veikėjų, kurie prisidėjo nai- kinti partizanus, trėmė nieko nekaltus lietuvius į Sibirą ir dėjo dideles pastangas, kad iš ūkinin- kų būtų atimtos žemės ir jie suvaryti į kolcho- zus. Teišlieka istorijai žinoms ir jų pavardės, kaip ano baisiojo ruso oravjovo-Koriko:

Jonas Ališauskas, Miroslovo apylinkės pir- mininkas; Juozas ir Kazys Rauličkiai, Miroslovo sribai; J. Bakūnas, K. Jaciunskas, J. Jarusevi- čius, P. Matulevičius, A. Matulevičiūtė ir kiti.

DZUKŲ PARTIZANŲ VADAI

PULKININKAS VITKUS—«KAZIMIERAITIS»

Yra pavojaus, kad partizanų laikmetis gali virsti tik legenda mums partizanų kovų metais buvusiems už Lietuvos ribų, ir ateinančioms kar- toms, jei, kiek aplinkybės leidžia, nekelsim vie- šumon jau galimą skelbti pavardžių tų vyrų, ku- rie kovojo partizanų eilėse, ten užimdami aukš- tesnes ar eilines pareigas. Tik gaila, kad Lietu- va tebėra okupuota, kad ten dar tebesiaučia te- roras, todėl dar negalim skelbti visų žinomų pa- vardžių. Skelbiame tik tas, kurias paskelbė pats okupantas.

Lietuvių Enciklopedija (XI t. 261 psl.) mini

«KAZIMIERAITI», žuvusį 1946 metais birželio mė- nesį. Jis buvęs Lietuvos kariuomenės pu kinin- kas ir vadovavęs Pavergtoje Lietuvoje partiza- nams, bei kurį laiką ėjęs vyriausio ginkluotųjų pajėgų štabo viršaininko pareigas.

Pulk. L. Ališauskas privačiamo laiške tą trumputę žinutę papildė. «Kazimieraitis» buvo pulkininko Juozo Vitkaus slapyvardis. Jis gimė 1901 metais Tirkšliuose. Mokėsi Tirkšlių pradi- nėje mokykloje ir Telsių gimnazijoje. Gimnaziją baigė tarnaudamas kariuomenėje, Kaune. I Lie- tuvos kariuomenę įstojo savanoriu 1920 metais 1921 metais baigė Lietuvos Karo mokyklos IV laidą. Tarnavo pėstininkuose, 1926 metais baigė Aukštųjų karo technikos kursų statybos skyrių, I laidą, ir buvo perkeltas į karo technikos da- lis. 1934 metais baigė karo inžinerijos mokyklą Briuselyje, Belgijoje. Grįžęs Lietuvon paskirtas į pionierių batalijoną, vėliau perkeltas Karo mo- kyklon, kur buvo inžinerijos mokytoju iki 1941 metų. Bolševikų pirmos okupacijos metu gyveno Vilniuje, dalyvavo pogrindžio veikloje. Buvo ne- paprastai pareigingas, darbštus. Lėto ramaus bū- do, greitos orientacijos ir drąsus, Tai originalus žemaičio tipas, kurį tik kovoje pamačius galima atpažinti ir nusakyti būdo ypatybes.

Sovietų dokumentuose buvęs partizanų ryši- ninkas «Partenijus» apie Kazimieraitį liudija: «Mes nuvykome į Rumbonių kaimą. Ten «utiko- me pulkininką, ir jis pasisakė savo slapyvardį. Besikalbant, «Kazimieraitis» papasakojo, kad jis atliekė didžiulį darbą, norėdamas sujungti gau- jas kovai prieš tarybinę santvarką Lietuvoje. Jis nori visas pietų Lietuvoje veikiančias gau- jas (partizanų būrius) pajungti vienai vadovy- bei...»

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsável: Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 20,00 visoje P.
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 100 00

Paskiro Nr. Kaina Cr.\$0.40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniame
N Cr.\$ 20,00. viduriniuose puslapiuose N Cr.15.00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisyti per tvarko savo nu-
žiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasira-
šyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skel-
bimų turinį redakcija neatsako.

AUKSINIAI

Steigiamojo Seimo Metai

IŠRINKTAS 1920 M. BALANDŽIO 14-15 d.,
SUSIRINKO GEGUŽIO 15 d.

Šie 1970 metai mums yra labai svarbūs, atžymėtini auk-
sinėmis sukaktimis, kaip praėjusieji ar užpraėjusieji. Jei 1918
m. tebuvo deklaruota Lietuvos nepriklausomybė, 1919 m. dėl
jos kovota, tai 1920 metais buvo ne tik kovota, bet ir suma-
niai kurtas pats valstybingumas, padedant pagrindus, kuriais
vėliau visas 20 metų nepriklausomybės laikotarpis gyventas

Vienas iš didžiausių ir būdingiausių tokio valstybingu-
mo pasireiškimų ir buvo prieš 50 metų išrinktas ir sušauktas
Lietuvos steigiamasis seimas.

Demokratinų seimų praktikos senoji unijinė Lietuvos
valstybė nebuvo turėjusi o bajoriškų seimų praktika, atve-
dusi valstybę prie pražūties krasto, ir ilgalaikės okupacijos,
buvo tokia bloga, kad iš jos pavyzdžio ir stiprybės nebuvo
galima semtis. Taigi tuometinis kuriamosios valstybės prezi-
dantas, valstybės taryba ir vyriausybė apsisprendė kraštą
tvarkyti modernišką vakarų kraštų demokratijos pavyzdžiais.

Rinkimams sąlygos buvo labai nepalankios. Gera dalis
Lietuvos valstybės teritorijos buvo prieš okupuota, buvo ve-

(tęsinys)

Trečioji ateistų rūšis yra
tikrieji ateistai. Jie iš tikrųjų
atmeta Dievą, kurį tikintieji
išpažįsta. Žinoma, atmeta ne
visi vienodai. Vieni galvoja,
kad žmogus apie jį nieko ne-
gali žinoti. Kiti tvirtina, kad
Dievas nereikalingas, nes vi-
sa galima išaiškinti be jo,
svarbiausia mokslo tyrinėjim-
u. Treti net paties Dievo
klausimo nekelia; tikėjimas
jiems neaktualus dalykas.
Šiems ir panašioms bendra
tai, kad Dievo netiki, bet ir
su juo nekovoja.

Tačiau yra ir tokių, kurie
veda aktyvią kovą prieš vi-
sa, kas su Dievu susieta,
prieš kiekvieną jo pėdsaką,
net šešėlį. Tarp jų tik minė-
ti ir šių paprastai dar tas
skirtumas, kad anie, atmetę
Dievo idėją, jo vietoje palie-
ka tuštumą. O ši deda žūt-
būtinės pastangas naujai per-
lieti visą žmogaus minčių pa-
saulį, pakeisti visą vertybių
sistemą. Šitokio ateizmo pa-
vyzdys — komunistų dialekti-
nis materializmas. Jam būdin-
gas užmojis — sukurti laimę
žemėje ūkiniu ir visuomeni-
niu žmogaus išlaisvinimu. Re-
igija pačia savo esme šiam

išvadavimui kliudanti: sukel-
dama viltį prasimanytu lūsi-
muoju gyvenimu, kreipianti
žmogų žmogų šalin nuo tos
laimės kūrimo žemėje. To-
dėl, ypač kur šio mokslo se-
kėjai paėmė į savo rankas
valdžią, veda planingą prieš
religinę propagandą, ją išira-
šę net į valstybės konstitu-
ciją.

Tokios yra trys ateistų rū-
šys. Mūsų dėmesio centre,
aišku, stovi trečioji — tikrie-
ji ateistai: ir su Dievu neko-
vojantieji ir vedantieji kovą.
Prieš svarstydami toliau, ga-
lim išidėmėti gerą dėsni, ku-
riuo vadovaujasi kiekvienas
tyrinėtojas, atradėjas, gydy-
tojas: pažinti dalykų priežas-
tis. Ir mūsų santykiuose su
ateistais tai turi būti pirmas
ir pagrindinis žingsnis — sten-
gtis pažinti priežastis, dėl ko
jie Dievą neigia. Kitaip ir mū-
sų kalbėjimas jiems daug kur
važiuos pro šalį, ir jų aiškini

damas karas su išoriniais ir su vidiniais priešais, tačiau jau
jau 1920 m. pradžioje buvo išleistas Steigiamojo seimo rinki-
mų įstatymas, o balandžio mėn. viduryje įvyko patys rinki-
mai, kurių metu išrinkta 112 atstovų, davė absoliutinę per-
galę krikščioniškų demokracinių partijų blokui, gavusiam
seime 59 vietas.

Idomu pastebėti, kaip dauguma atstovų buvo jauni. Tik
8 atstovų amžius buvo peržokęs 50 metų ribą. Tik nedidelis
atstovų skaičius buvo baigęs aukštus mokslus, o daugelis
atstovų nebuvo nė vidurinių mokslų baigę. Tačiau beveik
visi jie parodė pakankamai didelę išmintį valstybės kūrimo,
jos pagrindų nustatymo ir įstatymų leidimo darbe,

Ano meto mūsų politikams daug ko trūko, ypač valsty-
binio darbo patyrimo, bet nestigo sveiko proto ir nuovokos.
Taip rinkimus laimėjusios grupės rado reikalingą sudaryti
koalicinę vyriausybę su socialistais, tuo užtikrinamos sei-
mui parlamentinę daugumą. Pirmuoju seimo pirmininku iš-
rinktas Aleksandras Stulginskis.

Paminėtina, kad seimas priėmė trečiąją laikinąją Lietu-
vos respublikos konstituciją, kuria lietuvių tautos atstovai aiš-
kiausiai pasisakė už nepriklausomą demokratinę santvarką.
Steigiamojo seimo atstovai teisingai suprato neteisybę žemės
valdymo reikaluose, kai saujelė dvarininkų valdė net 40
proc. visos Lietuvos žemės. Šis pašinas, ilgus amžius skau-
džiai kankinęs Lietuvos žemdirbius, seimo nutarimu buvo iš-
rautas, paimant į specialų žemės fondą daugiau kaip pusę
milijono hektarų žemės ir ją vėliau išdalijant bežemiams,
mažžemiams, kovojusiems už Lietuvos nepriklausomybę.

Susirinkusiam seimui teko daug dirbti ir kovoti dėl Lie-
tuvos laisvės. Seimui susirinkus daugiau kaip trečdalis Lie-
tuvos su sostine Vilniū buvo lenkų užimta. Maskvoje tebe
vyko lietuvių-sovietinių rusų derybos Lietuvos sienos nusta-
tymo ir kitais klausimais. Jaunutė Lietuvos kariuomenė ve-
dė kovą su daugelį kartų pajėgesne lenkų kariuomene. Dau-
gelis steigiamojo seimo narių buvo karių eilėse. Seimo suda-
rytai vyriausybei ir pačiam seimui teko pakelti labai daug
rūpesių tiek dėl pačios nepriklausomybės gyvybės išlaiky-
mo, tiek užsienio politikos reikaluose. Jaunutė Lietuva buvo
prerastojama tiek kariškai tiek diplomatiškai, o draugų už-
sienyje kaip ir nebuvo. Reikėjo semtis stiprybės tik iš sa-
vęs, kas ir buvo daroma. Kovos bent iš dalies laimėtos, ne
priklausomybė patikrinta.

Daug dirbta valstybės ir valstybingumo kūrimo srityje.
Išleista apie 150 naudingų įstatymų. Seimas, iškilmingai ati-
darytas 1920.V.15, išsiskirstė 1922 m. rudenį, savo darbais
įrašęs į Lietuvos istoriją labai gražius darbus.

Nėra abejonės, kad auksinė Steigiamojo seimo sukaktis
kiekvienam lietuviui labai brangi ir minėtina. Deja, dėl mums
visiems gerai žinomų priežasčių lietuvių tauta sukakties ne
galėjo minėti pačioje steigiamojo seimo žemėje, kur jo vietą
stengiasi užimti Maskvos valdovų paskirta «taryba». Okupan-

tams steigiamasis seimas ne
mielas dėl žemės reformos,
kuri išmušė iš bolševikų agen-
tų rankų paskutines agitaci-
jos priemones. Nenuostabu,
kad daugybė buv. steigiamo-
jo seimo narių mirė ne savo
mirtimi Rusijos platuose.

Užtat šios garbingos insti-
tucijos sukakties auksinis ju-
biliejus turi rasti kuo plačiau
są atgarsį laisvajama pasau-
lyje, visose vietose, kur tik
gyvena šiek tiek lietuvių. Tai
labai gera proga parodyti
mums, mūsų jaunimui ir net
užsieniečiams Lietuvos vals-
tybingumą ir įrodyti teisę sa-
vo valstybei atkurti.

Steigiamasis seimas buvo
lietuviška, demokratinė insti-
tucija, sudaryta iš įvairių Lie-
tuvos vietovių atstovų, tiesio-
giniu, visuotiniu ir lygiu slap-
tu balsavimu išrinkta. Atrody-
tų, kad išėivijoje jam gim-
ningiausia būtų panašus būdu
besitvarkanti Lietuvių ben-
ruomenė. Jos betarpiškai ir
per savo apylinkes turėtų im-
tis imtis iniciatyvos šiais me-
tais visose kolonijose praves-
ti seimo auksinės sukakties
minėjimus, išleisti specialius
leidinius lietuvių ir svetimom-
is kalbomis. Ši darba leng-
vina faktas, kad savo tarpe
turime dar keletą gyvų stei-
giamojo seimo atstovų, ku-
riems, — lygiai mirusiems bei
žuvusiems, — turime išreikšti
mūsų ypatingą pagarbą ir pa-
dėką už didelius darbus, ku-
riuos jie yra mūsų tautai at-
likę.

b. kv.

ATEISTAI

ANICETAS TAMŠAITIS, S. J.

mas mums atsimuš į neklau-
sančią ausį. Naudos tebus,
kiek iš ožio, neduodančio nei
pieno, nei vilnos.

Tas priežastis ir pasvarsty-
sime. Tik svarbu atsimiti vie-
ną dalyką. Kiekvienas turime
savą minčių pasaulį, asmeni-
nius įsitikinimus, skirtingą
skoni. Tad ir kiekvieno ateis-
to priežastys savos, asmeni-
nės, skirtingos. Čia bus nu-
rodytos vien trys bendros tai
syklės. Kiek ir kaip jos ga-
lioja tam ar kitam ateistui,
turi spręsti, kas artimiau pa-
žįsta jo asmenį ir gyvenimą.
Prieš tai dar pridėtina, kad
kiekvienam tikinčiajam, žvel-
giančiam į netikintį, sveika
būti nuolankiam. Juk tikėji-
mą turime ne savo pačių ga-
lia o Dievo dovana. Jei būtų
me gimę ir augę kitoje pa-
saulio dalyje, iš kitų tėvų ar
veikiami kitos aplinkos, gal
patys šiandien būtume ateis-

tai. Tad ir čia pravarti auk-
so taisyklė: nedaryk kitam
to, ko nenori, kad tau dary-
tų. Jei mes būtume netikėję,
tikrai nenorėtume, kad kiti į
mus žvelgtų niekinamai, aro-
gantiškai, be pagarbos.

TRYS ATEIZMO TAISYKLĖS

Pirmoji taisyklė. Ateizmas
beveik visada prasideda ne
nuo proto, o nuo valios. Kad
manęs per greit nežoktų kri-
tikuoti skaitytojai ateistai, pri-
dėsiu, jog šią taisyklę remia
svaraus kalibro autoritetas
Maritenas. Tai ir lietuviuose
plačiai žinomas profesorius
ir rašytojas. Pats užaugęs be
Dievo ir religijos, vėliau glau-
džiai draugavęs su įvairiau-
sių pažiūrų žmonėmis, gerai
žino, apie ką kalba. Kokiu
būdu, jis klausia, ateizmas
gimsta žmogaus dvasioje? Ne
prasideda nuo kokio nors teo-
rinio svarstymo apie Dievą.

Be abejo, ateistas godžiai krei-
pia dėmesį į Dievą neigian-
čią filosofiją. Neaplenkia jis
ir senos, apdėvotos frazės,
jog mokslinis pasaulio aiški-
nimas išmėtė Dievo buvimą
lauk. Tačiau ir toji filosofija,
ir toji frazė yra antrinė teisi-
nimosi priemonė, o ne pirmi-
nis žmogų nustatęs motyvas.
Tą filosofiją ir frazę jis pri-
ima kaip įrodytas, Jomis tiki.
Kodėl? Todėl, kad jau prieš
tai yra apsisprendęs eiti į tą
o ne į kitą pusę (The Range
of Reason, London, Bles, 1953,
105 psl.). Taigi ateizmo bazė
yra ne protas, o valia. O ko
dėl vienas apsisprendžia taip,
kitas kitaip, lieka žmogaus
laisvės paslaptis.

Antroji taisyklė. Nemaža da-
lis kaltės dėl ateizmo krinta
ant tikinčiųjų. Tai nurodo Ij
Vatikano susirinkimas. «Aiš-
ku», sakoma ten, «žmonės,
kurie stengiasi uždaryti savo
širdį Dievui ir vengti tikėji-
mo klausimų, nėra be kaltės.
Tačiau... prie šio ateizmo at-
siradimo gali prisidėti tiki-
tieji, jeigu jie... savo religi-
nio, dorinio bei visuomeni-
nio gyvenimo trūkumais pri-
dengia tikrąjį Dievo ir religi-
jos veidą».

(Bus daugiau)

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÃ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

ZELINOS PARAPIJOS ORGANIZACIJOS SVEIKINA
G. RB. PRĖ. P. JŲ RAGAŽNSKĄ
GIMTADIENIO IR VARDADIE IO PROGA IR LINKI
STIPRIOS SVEIKATOS IR SEKMINGO VEIKLOS.

V. Zelina

ŠIŲ METŲ ŠVENTKELIONĖ

Vyrų Brolija rengia tradicinę S. Paulo lietuvių šventkelionę į N. S. Aparecida do Norte Kelionė bus sekmadienį, birželio mėn 21 dieną. Kviečiame ko skaitlingiausiai dalyvauti. Bilietus autobusams bus galima gauti pas Brolijos narius.

Šv. Juozapo Vyrų
Brolija

MALDOS APAŠTALAVIMAS

sveikia vardinių progą visas savo nares MONIKAS ir linki stiprios šventosios Globėjos globos su gausia Viešpaties palaima!

Maldos Apaštalavimo
Valdyba

ZELINOS PARAPIJOS ORGANIZACIJOS

rengia prelatui Pijui Ragažinskiui pagerbimo vakariene šeštadienį, gegužės 16 dieną, 20 valandą, Jaunimo namuose. Pakvietimus galima gauti pas organizacijų valdybą namais.

Mooca

Tėvų Jėzuitų salės statyba pamažėle eina prie galo. Norėta atidarymo iškilmes turėti šio mėnesio antroje pusėje.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clínica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

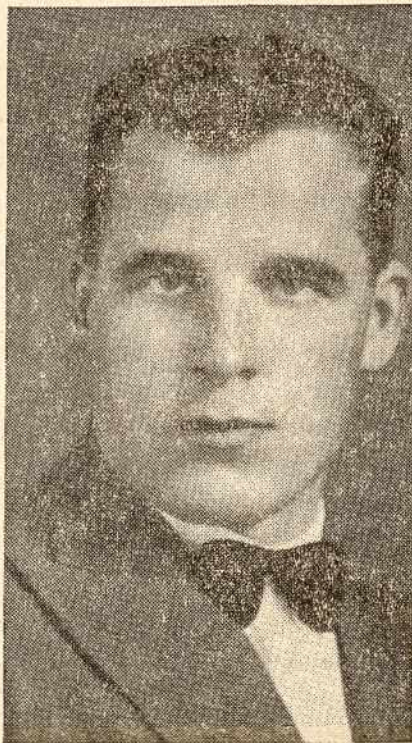
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
Vila Prudente, Tel. 63-5352

IESKOMI:

Brazilijos Raudonasis Kryžius ieško šių asmenų. Kas žinote, kur jie gyvena, malonėkit pranešti ar pačiam Raudonajam Kryžiui, Av. Moreira Guimarães, 699, ar telefonu 267-3164, ar «Mūsų Lietuvos» redakcijai telefonu 273-0338.

Teofilis Adamavičius (Teofil Adamowicz), Ona Godelytė-Budreikienė, Antanas Balutis (Baliutis), Ignas Banis, Ona Caricas-Karikas, Emilija Barčis ar Barštis-Indrelienė, Bronė Lepčienė-Klunkaitė, duktė Jono Kliunkos; Antanas Nemanis, Jokūbas Steponavičius-Pasiunkevičius ir šeima; Jonas Mykolas Raudzevičius, Stanislovas vilkas, Antanas Šilevičius, Joana Samborienė, Juozas Stungėnas, Justinas ir Marija Stungėnai (gal Juozo Stungėno vaikai?), Bronė Talalienė, Stasio duktė; Vaškevičius Petras.

MIRĖ MARIUS DANTAS

Neseniai teko šį tą daugiau sužinoti apie Marių Dantą, prieš porą mėnesių mirusį mūsų kolonijos tautietį.

Marius buvo gimęs Krekenavos mieste. Kauo apskrityje. Atvykęs vienas Brazilijon apie 1931 m., turėjo jis, kaip ir daugumas mūsų tautiečių, pirma sunkiai dirbti Itapeirica geležinkelio linijoje, nors buvo geras siuvėjas. Pramokęs portugaliskai ir išlaikęs egzaminus, gavo siuvėjo diplomą. Tada dirbo įvairiose siuvklose iki 1944-5 metais įsitaisė nuosava rūbų, ypač lietašalių siuvyklą Bom Retire.

A. atminties Mario buvo labai malonaus būdo vyras, stiprus, aukšto ūgio, mėgo žaidimą, sportą, dainą ir žmones. Nors buvo tik savamokslis, bet dėl savo malonaus, judraus būdo buvo renkamas į įvairių draugijų valdybas. 1950-54 m. jis buvo Brazilijos Lietuvių Sąjungos pirminia-

kas. Vadovavo jai sumaniai, suruošė visą eilę minėjimų, parengimų, kermonių.

Buvo vedęs. Turėjo sūnų ir dukrą Vandą. Paskutiniu laiku gyveno Jabaquara prie miesto. Į senatvę buvo gavęs širdies ligą ir net du širdies priepuolius. Beeidamas pas gydytoją, gatvėje sukrito ir tuoj mirė nuo širdies smūgio, š. m. kovo 13 dieną. Palaidotas to priemiesčio kapinėse Teilsiai ramybėje šis taurus Lietuvos sūnus.

RIO DE JANEIRO ML SKAITYTOJAI

Trys Leidėjai: Aušra ir Otto Šimkevičiai, Antanas Gaulia ir Kazimieras Gaulia.

Po 30 ncr.: Stasys Strimaitis, Jonas Adomavičius, Vaclovas Radzevičius, V. Kizelis, Roman Bronusz ir Genovaitė Smirnov.

Vincas Barusevičius 25 ncr.

Po 20 ncr.: Helena Boecker, Helena Čepaitis, Ignas Dubaus, V. Petronis, Romualdas Gaulia, Emilia Tumonis, Kun. M. Valiukevis, Rafael Savickas, Gražina Boleckienė, Antanas Aleksandravičius, Ferdinandas Feiferis, J. Lapinskas, J. Stasiulevičius, P. Telksnienė, J. Ramanauskas, E. Petraitis, U. Gaulienė, P. Dutkus, L. Dutkus Lima, Birutė Kutkaitė Silva, Angela Loureiro Vyčaitė, Vl. Vyčas, Br. Vyčienė, J. Žaidys, Kun. Aldo Ramašaus, Aleks. Sejkowski, A. Saurusaitis, A. Suvezda, V. Staudė, S. Alaburda, J. Asbaras, Prel. Z. Ignatavičius ir S. Simonavičius.

Po 10 ncr. Salomėja Pauliukonis ir Jonas Saurusaitis.

Visiems nuoširdus ačiū.

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ «M. LIETUVĄ»

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.0 andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,40

(pabaiga iš 1 pusl.)

kaitant dainavimą ruošiusius muzikus, dirigentą bei scenos talkininkus susidaro artimai su opera surištų 150 žmonių, kuriuos visus darnian vienu metu jungė dirigentas.

Operos pastatymas pareikalavo \$40.000. Jeigu sekančių dviejų spektaklių bilietai bus visi išpirkti, drauge su gausiomis aukomis, bus išvengta deficito. Daug darbo ir nemažai rizikos, bet rezultatai pasigėrėtini.

ŠILTI ATSLIEPIMAI APĖ DIRIGENTĄ

Čia daug nulėmė dirigentas Vytautas Marijošius. Spektaklyje dalyvavusieji muzikai džiaugėsi jo talentu gerai išbalansuoti orkestro ir choro solistų garsą bei apskritai dideliu jo muzikiniu talentu.

KOLEG JOS PREZIDENTAS AUKŠTINA LIETUVIUS

Teke sėdėti greta Chicagos Miesto kolegijos prezidento D. O. Bon Jour, kuris džiaugėsi, kad tai puikus pastatymas. Jis turįs nuolatinį lyrinės operos bilietą ir sakė, kad šis lietuvių pastatymas prilygsta Lyrinės operos pastatymams. Solo balsai esą didingi, choras geras, visas pastatymas profesionališkai aukštos klasės. Jis jau buvęs lietuvių operos pastatymuose ir pastebėjo, kad naujas dirigentas, apie J. Marijošių šiltai atsiliepdamas, Operos pertraukose iš jo girdėjosi džiugavimai: «Excellent, super», puikiai dramatiškai. Pagaliau jis patvirtino: «Laimingi jūs esat lietuviai, kad randat galimybę to pasiekti. Tai mano muzikinių metų išgyvenimo aukštuma, viršūnė.»

ATSILIEPKITE!

Kas žino, kur gyvena Vladzė Česonienė Stankevičiūtė? Jai atėjo laiškas apie gimines Lietuvoje. Sužinoti ML redakcijoje.

VYRŲ BROLIJOS VEIKLOS KALENDORIUS

Birželio 21 d. šventkelionė į Aparecida do Norte.

Rugsėjo 13 d. spaudos bičiulių subuvimas balius.

Spalio 11 žaidimai Jurubatubos parke pas p. Vladą Jasilionį.

Lapkričio 8 ar 15 pikiakas Praia Grande.

Juozas Baužys, pirm.

